

Eier, men det har ikke været saaledes i det Tilfælde, som har fundet Sted, thi den ene Eiendom eiebes af Grevskabet Langeland, og den anden af Greven paa Langeland, og det er ikke den samme Person; den ene er en juridisk Person, den anden en Person. Allerede derved er der gaaet udenfor den sædvanlige Regel, og desuden vil det efter den almindelige Regel, som den høitærede Minister har opstillet, aldeles ikke blive fordret, at det skal være den samme Eier eller det samme Gods, som de forskjellige Eiendomme, hvis Taxt ombyttes, tilhører. Tværtimod, det stilles fuldstændigt frit; man vil efter den Lovregel, den Fortolkning, som den høitærede Minister nu har opstillet, kunne foretage et Magelæg af en hidtil aldeles ukendt Art, nemlig et Magelæg af Eiendommens Egenstaber: to Eiere ville efter denne Regel kunne magelægge deres Eiendommens Egenstaber. Det er Noget, som er aldeles ukendt i den tidligere Lovregel, og som derfor ganske sikkert ikke kan henføres under den Myndighed, som ved Grundloven er overdraget Ministeriet til at gjøre Undtagelser fra de hidtil gjældende Love i det hidtil brugte Omfang. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at saavel det Magelæg, som den høitærede Minister har givet sit Samtykke til, som i endnu høiere Grad den Regel, han har opstillet i dette Dieblif, staar i Etid med den gjældende Lovgivning paa dette Omraade. Seer man ikke se rettere, end at den høitærede Minister herved uagtet af den Varsomhed, som han har forskrevet, at han vilde lægge for Dagen, har givet Godseierne Danmark over en Anvisning til, hvorledes de skulle kunne inddrage flere og flere Bøndergaardte under Hovedgaardstaxt paa alle de Egne, hvor det har Noget at betyde; hvorledes de paa Bønderjordens Befordring skulle kunne arrondere deres Hovedgaardsbesiddelser i et Omfang, som der ikke har været tænkt paa nogenstunde tidligere.

Indenrigsministeren (Finsen): Ja, jeg skal strax berigtige en Misforstaaelse, som jeg maaste selv har givet Anledning til ved ikke at udtale mig tydelig nok, en Misforstaaelse, som kom frem baade fra den ærede Rigsdagsmand fra Møen (Bojzen) og fra den ærede Rigsdagsmand, som sidst talte; den, at jeg havde sagt, at Reglen kun tog Hensyn til Areal. Det har selvfølgelig været min Mening, og jeg beklager, hvis jeg ikke har udtalt det tydelig nok, at det er Bonitering baade af Hartkorn og i Areal. For saa vidt den ærede sidste Taler nævnte, at jeg ved mine Udtalelser var gaaet videre, end hvad der hidtil havde været gjældende Regel, saa tror jeg, han tager feil deri. Jeg

tror, jeg har tilstrækkelig stærkt accentueret, at den Bevilling, her var Tale om, er i Samklang med, hvad Bevillingsmyndigheden tidligere, for Grundlovens Givelse, har fulgt. I alle Tilfælde skal jeg nu tilføie, at jeg selvfølgelig ikke har funnet mene Andet, end at Indenrigsministeriet med Hensyn til Undstedelsen af de Bevillinger, som her er Tale om, vil være pligtig at følge Bestemmelserne i Grundloven om, at Bevillinger kunne gives efter de samme Regler, som hidtil have været fulgte. Naar det blev nævnt, at der ikke var nogen udtryffelig Lovhjemmel for Omlægning af Bønderjord til Herregaardstaxt, skal jeg henlede Opmærksomheden paa, at Forordningen af 23de April 1781 udtryffelig nævner: „Ei heller maa noget Maaefikste om Jorderes Udsæggelse fra, og Bønder-Jorderes Indtagelse til Hovedgaardts Taxter, foretages, uden med Børes Rentekammers Forevidende og Tilladelse, efter foregaaende Opmaalning, loblig Taxation og Udsiftnings-Forretning af den i Stiftet bestiktede Land-Suspektør.“ Det er disse Regler, som jeg nævnte, at Ministeriet selvfølgelig er pligtig til og altid har været pligtig til at tage Hensyn til at opstille som Betingelse, hvor der er Tale om Omlægning af den her omhandlede Art. Det er ganske vist, at disse Omlægninger foreskaldes hyppig paa samme Gods, men om det æstede Forespørgselen jo ingen særlig Oplysning. Paa samme Gods dreier det sig som oftest om smaa Arealer, om Bagateller, som ret beset maatte er lige saa meget i den ene som den anden Parts Interesse, og ved disse Tilfælde — og det er særlig dem, der er taget Hensyn til i Forordningen af 1781 — er der efter min Mening ingen Anledning for Regjeringen, for Ministeriet til at gjøre nogen Varsomhed med Hensyn til Approbation, naar ikke særlige Omstændigheder tale derimod. Det var nu Magelæg paa samme Gods, men anderledes stiller det sig, naar der er Tale om Magelæg mellem forskjellige Godser, og særlig, naar der er Tale om Magelæg mellem Godser i forskjellige Landsdele, som jo den høitærede Forespørger særlig ønskede Oplysning om. Det er med Hensyn til disse Magelæg, som ønskes foretaget paa forskjellige Godser og særlig paa Godser i forskjellige Landsdele, at jeg nævnte, at Regjeringen stedse har iagttaget den største Varsomhed, og jeg gjentager, at der ikke paataendes nogenstundt Forandring i saa Henseende, men at den største Varsomhed skulde blive iagttaget fra Regjeringens Side, og jeg føiede til, at særlig overfor den Art Transaktioner, som have givet Anledning til Forespørgselen — de Langelandske Sagføreres